

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Égész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-utca 1702. sz.) bérmentre küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében,
Szinyai Gyula kiadó lakásán (Kis-csapó-
utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELELVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán különösen áron vételek fel. Helyi díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámtól magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyílított közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek Szinyai Gyulánál és a szerkesztőségben.

Kéziratok nem adódnak vissza.

Uj kudarcz.

Parlamentari alkotmányok szerint a koronának joga van az országgyűlést idő előtt is feloszlítani. Ezt az elméletet Angliában találták föl, még pedig olyan időben, mikor a parlament s ezzel együtt a nemzet úgy meg volt erősödve, hogy a korona hatalma és nem hatalma között immár nem volt egyensúly. Egyensúlyra pedig szükség van, mert az alkotmányos monarchia, ha a mérleg a nemzet felé billen, veszedelmesen közeledik a köztársaság felé — ha pedig a mérleg a korona felé hajlik, akkor nehéz kikerülni az abszolutizmust. Ott tehát, hol a nemzeti szuverénitás elhatározó alakban nyilvánul a parlament jogköre és tekintélye által, ott szükségesnek és bölcs konzervatívizmusként látszik, ha a korona prerogatívái közé országgyűlés időelőtti feloszlítása is fölvetetik.

Az 1848-diki törvények, melyek hanczban a parlamentari rendszert megállapították, az angol mintát utánozva, a feloszlítást a korona előjogai közé iktatták. Nincs kétség tehát abban, hogy a Szapáry kormány nem ütközött sem alkotmányos elméletekbe, sem fenálló törvényekbe, midőn a koronának azt a tanácsot adta, hogy az országgyűlés idő előtt feloszlattassék.

Ugyde az sem kétséges, hogy a 48-ki törvények ezen fontos előjog megadásával, rekonpenzációról is gondoskodtak; mert azt is kimondták, hogy budget-feljavulás előtt az országgyűlést feloszlítani soha sem szabad. Tehát megadták a jogot, de felállították a lehető visszaélés korlátait. A 67-iki kiegyezés alkalmával ezt a korlátot ledöntötték. A korona joga megmaradt, de kötelessége eltöröltetett. Talán semmi sem jellemzi ezen kiegyezési korszak dekadenciáját 1848-hoz képest annyira, mint ezen intézkedés. Mert jogot adni megfelelő körtelenség nélkül, mint szabadságot adni körlet nélkül, — vagyis anyai, mint törvénynyel egyengetni az abszolutizmus utját.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Haldoklik a költő . . .

*Haldoklik a költő durva, rideg ágyon.
Szemére fátyolt vet egy régi álom:
Tündér ujjával himezi, kivarra,
A hol összetépte az idő viharja.*

*Tündér ujjával szövi régi szépre . . .
Beteg költő rajta ráismer egy képre.
Ráismer egy képre — arca kigyul — mégis
Halál van rá írva, ha kigyul, ha ég is.*

*Beteg költő nézi, nézi ezt a képet,
Melyet a család keze összetépte;
Lázza gyult szemével összeilleszteti.
Az a régi hü az, az a hü még neki.*

*Régi hü! a ki őt régen elfeledte;
Csak egy könyve sincsen, elsírni felette:
Mégis majdan beteg költő téged —
Az a régi hü az, az a hü az, nézzel . . .*

*Beteg költő előtt összekulcsolt kézzel,
Haldokló jára édes anyja néz fel.
Imádkozik érte könyveivel, némán;
Könyvei az mondják: nem is nézsz én rám? . . .*

*A haldokló arcán előlök a béke:
Szemeit a halál lecsókolja végre,
Visszik lelkét visszik tündér, hasug álmak . . .
Végső sohajából nem jut az anyának.*

Tóth József.

Káplár Papp.

— Novibazári gyermektörténet. —

Káplár Papp hajlott ember volt, hosszú előre álló harcabszusszal és aranyos jó kedélyvel, a mivel sokszor fölvidámitotta a neki busult magyarokat szelős Novi-Bazárban.

Káplár Papp a közlegények kedvence volt, mert ámbátor szigorú is tudott lenni a

Node megtörtént. Bele került a törvénykönyvbe, a nélkül, hogy a gyakorlati élet a legkisebb figyelemre is méltatta volna. Elméledők és tudósok foglalkoztak a tétellel, de az államférfiak és politikusok olyan intézkedések nézték, melynek gyakorlati alkalmazása a dolgok rendszerében teljesen ki van zárva. Kizártnak tekintette azt Lónyay, pedig ugyancsak nehéz parlamenti viharok separték őt le a miniszterelnöki székről. Nem vette alkalmazásba Bittó, pedig az ő vezetése alatt tört össze a Deák-párt minden bordája s alatta menekült az ország a fuzió fojtogató karjai közé. Még Tisza sem vette a korona ezen előjogát alkalmazásba, pedig 1877—78—79-ben igen fontos és életbevágó kérdéseknél 7—8—15 szavazattöbbséggel volt kénytelen kormányozni.

Látni való, hogy úgy Lónyay, mint Bittó és Tisza tudták volna indokolni az idő előtti feloszlítást. Még sem folytatták a békés utak ezen végső eszközéig, mert mindenkinek volt annyi esze, hogy végső eszközök csak végső pillanatokban alkalmazandók és hogy a fegyverheznység ténye mindig vagy veszélyt bizonyít, vagy gyávaságot.

Am, grf Szapáry hozzányult a végső eszközhöz is. — Miért? Háború fenyeget talán? Vagy lázadások zavarják a köznyugalmat. Vagy a többség megbizhatatlan és szeszélyes, és oly intézkedéseket követel a kormánytól, melyek a korona érdekeit sértik?

Nem.

Komoly indok feloszlításra nem volt. Azaz, hogy van. De ez nem politikai, hanem személyes indok. Gróf Szapárynak a személyiségében lehetett ez az indok megtalálható. Ez az ur nem államférfi, még csak nem is publicista; tehetségei gyarlók, tanulása fogyatékos, természetében ingatag. Egészben véve egy igen közönséges beámtar, a középzerbűségek azon ismert fajtájából, kik nagyobb állást foglalnak el, mint a mekkorát betölteni tudnak s úgy igyekeznek segíteni a bajon,

végletekig, — szolgálton kívül fraternizált mindenkivel és hanczozott velük estéknél a sorjába fetektetett ágyakon. És azoközben tanította őket tisztességre, becstelre és mintaképe volt a jó altisznek. Káplár Pappot nagy ünnep volt, ha a kocsmában lehetett látni, ő azonban a pohár pálinkán, a mely reggelénként okvetlen szükséges arra, hogy az ember tisztességes színben lássa a világot, nem ivott semmit. Sőt összetakarította a pénzt. Mivel hogy odalent jócskán kijárt neki a zsold, ettelt belőle. Paraszto postapatrulokból visszakerülve, míg a többi káromkodott, mint a jégeső, szinte derült volt az arca, hogy most már az ezért járó külön fizetést is oda lehet tenni a többi közé. Felült az ágyra, a kopfpolsterre, a mire tudvalevőleg csak öreg bakának szabad fölülni, mert az a fiataloknak „szentség”, fölemelte maga mellé a messzi földre küldött katoná egyetlen magánvagyonát, a kis ládát és elkezdett abban kotorászni. Először kiszedte az íróeszközöket, az abécészt könyvet, az irkákat — mert a katonasággal tanult meg írni, olvasni — s ezután legalulról, a láda fenekéről előkereste a bukszát.

A buksza egy bőrből való valami, a minek igen nagy hasonlatossága van a pénzserényhez, sőt valóságos az is, de hát sokkal szebb, ha azt bukszának hívja az ember. Abból ztán kiszorta maga elé a pénzt. Volt abban mindenféle fajta magyar pénz, szerb dénár, piaszter, török para, grosa mecsedje, sőt megtarkáltott a sok ezüst között egy-egy Napoleon is.

Azután összeolvasta hogy mennyi. A barák halovány világú lámpája mellett, mikor a többi aludt, odarakta maga mellé a pokróczra, összeválogatva mind nagyság szerint s aztán örült neki nagyon. De nem kell úgy venni a dolgot, mintha ő fukar lett volna, mintha örömszert zett volna az a pénz azért, mert hogy együtt van — szörnyű békességben a sok nemzetiségű,

hogy felfuvalkodnak s a betöltetlen helyet pöffszkedő göggel próbálják maszkirozni. Ha ez az ember legalább azt tudná, hogy — semmit sem tud! Ha ebben az emberben annyi önbírálat volna, hogy látna a történelmi kudarczot, melyet a közigazgatási javaslatnál szenvedett! — Ha csak annyi politikai érzéke volna, mint a mennyit minden fészolga-bírótól meg vár a vármegyeje: akkor tudná, hogy az országgyűlés feloszlítása nem jelent rá nézve egyebet, mint a politikai kudarczok legotrombább és leggyalázatosabb bevallását. Hanem hát ez az ember azt hiszi, hogy mivel ő nem lát, tehát más is vak.

Ugy fél a parlamenti vitától, mint az ördög a tömjéntől. Hát ki tehet erről? Reform-igereketek tett s egyet se tud abból beváltani. Hát ki tehet erről? Olyan közigazgatási javaslatot készített, melyet a világra szóló férczművek között minden 28 kros bazárban pénzért kellene mutogatni. Hát tehet arról valaki, hogy ez a három emeletes ostobaság senkinek sem tetszett? Sem a pártjának, sem a tudományos világnak, sem a sajtó független részének, sem a nemzetnek!

De ha senki nem tehet arról, hogy gróf Szapáry képtelen az alkotásra és gyenge a kormányzásra, hát akkor miért vonja le magára nézve a konzekvenziát? Miért nem megy el arról a polczról, melyen megállani úgy sem tud? Csak nem képzeleli magáról, hogy ő nélkülözhetetlen? Menjen félre onnan! Az országnak semmi szüksége rá. Százszor választhat. Százszor kaphat többséget a hivatalos erőszak útján. De a választás nem fogja az ő gyarlóságait megjavítani; kudarczait uem fogja kireperálni; a beámtarból nem fog államférfit faragni.

B. M.

BELFÖLD.

Tanácskozások az igazságügy-miniszteriumban. A féléhivatalos Bud. Corr. a következőket írja: Az igazságügy-miniszteriumban Teleszky István államtitkár előnközte alatt szaktanácskozási tárgyalások van-

Mert bizon ha együtt voltak fölösen, jó káplár Papp beváltotta a postaörmesterné papírja, vtt egy utalványt, kirakta a nagy fenőfasztalra az irókészletet és megírta lassan külön-külön kezdve minden betűbe: Papp Mihálynak, Debreczenben, Magyarországban.

Ez a Papp Mihályné nem volt neki se anyja, se néje, de még huga sem, csak csupán a balkézről való felesége volt neki ez a Papp Mihályné. Ennek küldte el a pénzt, ennek a kedvéért nem tartott altiszt lételre pnczmajsztert, hanem maga tisztogatta a fegyverzetét, télviz idején hóhegyeken, soha be nem fagyó patakokon át való marsolások után összefagyott, jégkérgek csizmáit, — ruházatát; ami már az elképzelhető legnagyobb zsongoriskodás katonánknál. Ezt szerette végtelentlen nagyon, hogy majd beleörült, ennek a két kis szöszeke gyereke után vágyott, hogy majd beleszakadt a szíve, — hogy akár odakint ténfergettünk a pokol tornácán a hegyek közt, mihelyst elszunnyadt, azokkal volt tele az esze, a lelke, — azoknak beszélt, »eredj anyádhoz Pistikám . . . « te meg Miska húzd fel a kis csizmádat . . . menjetek a tanító ur elébe, — mert majd elkéstek . . . « hogy fölsohajtott rá a »vendég«, aki épen akkor nem aludt: ott-hon van a Mihály már megint.

Azonközben pedig vidám és jókedvű volt mindig káplár Papp, úgy látszott, hogy a játékkal, a tréfával veri el a lelke kínját. Senki se tudott úgy dőlözni, senki se tudta hóláptával úgy kiütni a másik fejéből a sapkát, senki sem tudott a szép sima kavicsokkal úgy szűrni a Lim habos vizén, vagy áthajigálni velük a tulsó partra.

Ha a többi a városban akart menni, mindig lebeszélte őket, mindig tudott valami játékot. Mert senki sem tudta azokat úgy rendezni, a csakatetést, az ujhust, favágást, — a csuzdát s egyéb ilyen kaliberű bakajátékot, a

nak folyamatban két törvényjavaslata vonatkozolag, melyeknek elseje a tényleges birtokos tulajdonjogának a telekkönyvbe bejegyzéséről, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítéséről és a tulajdonjog bejegyzésének előmozdítását tárgyazo intézkedésekről, másodikika az örökösödési eljárásra vonatkozó törvények módosttásáról és kiegészítéséről szól. A szaktanácskozmány, melynek tagjai Zorda Bódog államtitkár, Halmossy Endre, Süteő Rudolf, Imling Konrad dr. kuriai bírák, Mezey Albert, Lányi Bertalan dr., Fábry Gyula kir. ítélőtáblai bírák, Osváth Imre törvényszéki bíró és Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyző, jegyzője pedig Karádi Bertalan dr. albíró, e hó 22-én és 25-én tartott üléseiben az első helyen említtet javaslatot tárgyalta és annak 9 §-áig baladt.

Idők jele. Bpestről írják. A nemzet megalakult vére erős pezsgésnek indult ország-szerte. A közérdek iránti érzék hanyatlását lehetett tapasztalni. Az ellenzéki szellem, mely mindenfelé impónál, erővel lépett a cselekvés terére, nyomasztó érzéstől szabadítja fel a lelkeket. Uj idöket várnak meg azok is, kiknek a meglevő kormányhatalomtól való rettegés miatt csak titokban »tanácsos« reményleni. Beszédés példa erre az a körlevél, mely a fővárosi tisztviselők közt jár kézről kézre. A mellett agítálnak, hogy ne szavazzanak sem a kormányra, sem az ellenzék jelöltjére, mert nem lehet tudni, melyik lesz rövid idő multán a kormányon.

KÜLFÖLD.

Török-muszka barátság. A csár, Salih Munir beynak a török külügyminiszterium főtákarának, a Szaniszló-rend nagykeresztjét adományozta. Salih Munir bey határozott hibe Oroszországnak és ellensége a hármasszövetségnek.

Az orosz éhínséghez. Pétervárról jelentik a Vos. Ztg.-nak, hogy az orosz fővárosból azt a távirati utasítást küldték szét az összes fegyházak igazgatóságaihoz, hogy a rabok napi ételmét husz százalékkal szállítsák le az éhínségesek javára. A hadsereg legénységének kenyérelletményét különben már egy hó előtt szükébbre szabták hasonló czélból.

Hadgyakorlatok Oroszországban. Pétervárról érkezett jelentés szerint ez idén Moszkva környékén nagy hadgyakorlatok lesznek, olyanok, a minőköz foghatók még Oroszországban nem voltak. Katonai körökben feszűt kíváncsisággal várják e manővereket. Ellenségeképpen a pétervári és moszkvai s a kievi és karkovi katonai kerületek csapatai fognak egymással szemközt állani.

Kerékpár a hadseregben. A kerékpárt a külföldi hadseregekben már eddig is

miken annyit lehet nevetni, hogy az valóságos gyönyörűség.

Egyzserre aztán — tavasszal épen, tele volt vadrózsával a hegy s a barackvirág illatát hordta a völgyben a szél — úgy fordult a dolog, hogy káplár Papp szótalanra vált és el-eltűnt a táborból. Akik a városból jöttek, azt mondták, hogy nem volt velük, — akik a folyóparton jászottak, nem látták s akik az utszeli kávéházakban csatangoltak megesküdték a kopföszterre, hogy arra nem járt.

Ha késő este hazajött, a ruhája tele volt bozóttal, mint mikor valaki hegyről való jövet a legrovidebb uton gurul lefelé, — szomorú volt, a bajusza busan lógott, — megvetette az ágyát és a nélkül, hogy valakinek egy szót szölt volna, beléfeküdt. Egy félóra mulva már ott-hon volt anyjukánál, beszélt Pistával és azt mondta a Miskának: te szöszeke, — no most mindjárt adok egy barackot a fejedre.

Később aztán mindjobbán el-eltűndezett. Utoljára már csak akkor volt ott-hon, ha épen napos volt. — Ilyenkor a vállára vette a fegyvert, kiczipelte a szobából az asztalt, — a padot és irkált haza négyoldalas leveleket nagy öreg betűkkel.

Mi nagyon elbusultunk azon, mert olyan jól esett az addig, hogy mégis van egy, akinek jókedve van s csak akkor sohajtoz haza, Magyarországra, ha alszik. Mert bizon ezentul örökké bus és szótalan maradt káplár Papp Mihály s ha valakire rénezett szomorú kék szemével, annak elment a kedve azt kérdezni tőle, hogy mi baja.

Utóbb már egész megszoktuk, hogy mihelyt vége a dolognak, parancskiadás meg volt, eltűnjön a táborból káplár Papp. — Ha kérdeztük is később néha, hogy hol jár, elűtötte az egészét, azt mondta, hogy a városban volt, csak a többiek nem látták, vagy az istállóban, vagy itt, vagy amott.

nagy sikerrel alkalmazzák. A kísérletek bizonyítják, hogy a jelentések közvetítésében a lovaság soha sem tehet akkora szolgálatot, mint a minőre a kerékpárosok képesek. Amit a jelentések közvetítésében 11 lovas végez, azt 6 kerékpáros a legnagyobb könnyűséggel teljesíti s ez által a hadsereg egyes csapatoknál megtakarít 5 embert és 11 lovat, aminek a jelentősége igen nagy, tekintettel arra, hogy a lovaság azt a hiányt igen nehezen nélkülözi. Tehát előnye a kerékpárosoknak az is, hogy a lovaságot nem vonja el egyéb fontos hivatásaitól s hogy a kerékpárosok kevesebb számmal is könnyebben eszközlik a jelentések közvetítését. Egyébként is éjnek idején, ismeretlen utakon kerékpáros biztosabban jár, mint a lovas, ami a jelentések sürgős természeténél fogva, szintén lényeges körülmény.

Bilbaoból érkezett jelentések szerint ott még mindig nagy az izgatottság. Tegnap összeütközés történt a strikoló bányamunkások és a csendőrség között. Mindkét részről tüzeltek; egy ember súlyosan, többen könnyen megsebesültek.

Kivándorlás Amerikába.

Negyszáz évvel ezelőtt fedezte föl Kolumbusz Kristóf a kincses Amerikát. Az aranyakban bővelkedő világrész már akkor fölkeltette Európa kincsszomját s a kalandoroknak egyedül áhított hazája lón. Azóta ez a fiatal világrész nemcsak hogy nem vesztett, de folytonosan nyert Európá szemében. Amerikát ma is a szerencse hazájának tekintik a legtöbb európai. Többször is ki százanként eszrenként a távol világrészbe s mivelhogy onnan időről-időre a legsodalatosabb történetek híre érkezik koldusokból lett milliómokról, a kivándorlás mind nagyobb mérvet ölt.

Egy legutóbb összeállított kimutatás szerint a legtöbb amerikai kivándorló Németországból veszi útját. A német ugyanis nem ismeri a szűkebb haza fogalmát s neki mindegy, hogy a föld melyik oldalán él. — Németország után Oroszország következik, a honnan részben a politikai életben nyilatkozó ridegség, másrészt a nagy szegénység miatt vándorol ki a föld népe. E két ország kivándorlóinak számát nem tudja ugyan felül, de, fájdalom, megközelíti Ausztria és Magyarország kivándorlóinak száma. Különösen mi vagyunk abban a szomorú helyzetben, hogy polgáraink közül mindegyre nagyobb számban hajóznak el a tengerentúli világra.

És ha kivándorlási viszonyainkat megfigyeljük, azt látjuk, hogy látjuk bizony semmi egyéb ok nincs a kivándorlásra, mint egyedül csak a nyomor. Hanem ez aztán elég. Az a szegény paraszt, a ki reggeltől estig való fáradságos munkájáért annyit se kap berül, hogy abból szegényesen is bír, de ürthetesen megellessen, csupán családjára való tekintettel is jobb sorsra akar jutni. S a mint hallja, hogy egy falujelbi, vagy szomszédjelbi, a ki egyszer kivándorolt Amerikába, megszédte magát s most nagy összegeket küld családjának, sőt utban van hazafelé, hogy itt birtokot vásároljon, neki is kedve kerekedik e boldog életet megpróbálni. Így megye aztán egyik a másik nyomába, míg ezrenként utra kelnek s csak egy töredék az, melynek a szerencse kedvez. Ez állapot tehát egy csöppet sem kedvezőbb reájuk nézve, mint az itteni, ahol legalább itthon vannak.

Jelenleg azonban annyira urálja népün-

Derek nyár volt már, valami nagy ünnepe talán, mikor vagy hatan megindultunk, hogy fölmelegyünk a fanálohoz.

Olyan vészfáklya forma készség volt ez a fanále, hosszú faragott fenyőtörzs egy magas hegy tetején, a vége megrakva gyantával és puskaporrall arra való nézve, — hogy ha a zászlóaljat megtámadná, hirt lehessen adni a többi csapatoknak.

Igazság szerint nem is a fanále kedvéért mentünk föl, mert azt láttuk eleget muszájból is, hanem mert egy igen szép bosnyák asszony pásztorokodott ott fönt, az egyetlen szép bosnyák asszony, a ki valaha láttam. Meg is találtuk a menyecskeit, a mint a tehénét legeltette s megtaláltunk egy fenyőtörzsen egy altiszti bajnétot. Hohó! hisz ez a Papp Mihály!

Ugy tetszett, mintha most megfejtettük volna egyszerre a rejtélyt. Ide jár káprár Papp legyeskedni az asszony körül. Oh vén gonosz-tévő!

Pedig nem úgy volt. Mert ahogy bejebb mentünk volna a guliba felé, csengő gyerek-kaczaj hallatszott a fák közül, utána meg nagy brummogások. Két kis szösze bosnyák gyerek szaladgált ott nevetve a fűvön, szaladva az ellenség előtt. Az ellenség a jórával Papp Mihály volt, a ki négykézláb állott, brummogott és szörnyű nagy bakugrással ijesztgette az apróságokat. Azok meg futkostak előre s mintha ezüst esengettyűkkel harangoztak volna, — kacagással majd fölverve a hegytetőt. Káprár Papp, a hogy minket meglátott, elpirult, restelkedett, aztán úgy térdnélállából, mentegetődzve, rekedten szólt:

— Akár az enyéme... Ez a Pistika ez a kisebb — amaz meg a Miska...

S rájuk kiáltott:

— Gyertek idebb!

Az apró bosnyákok a hátára másztak és rángatták a fület.

Tömörkény.

ket a kivándorlási mánia, hogy ennek kiirtására társadalom, hatóság és kormány egyaránt kénytelenek törekedni. Sajnos, hogy e törekvések ma még a látszatja sincs meg. Egy van már, a vándorlási utban való föltartóztatás s a hazatoloncolás. A mint az a zemplénmegyei lőt Budapestre jön, hogy innen aztán Bécsbe s onnan Amerikába menjen, a rendőrség mindjárt megérkezése alkalmával letartóztatja s másnap aztán haza küldi falujába. Így megye ez napról-napra a nélkül, hogy a kivándorlók száma megapadna.

S mi ennek a csökönös kivándorlási igyekezetnek az oka?

Azonkívül, hogy Amerika egyes hazatért, vagy ott jó módba jutott tót állításai után a boldogság hazájának tekintetik, nagyban befolyásolja elhatározásukat az a lelketlen kivándorlási ügynökség, mely Bécsben székelve, a legképtelenebb mesékkel ámitja el s megfosztja őket utolsó krajczárúktól. Csak a mikor már utban vannak s a czéltalanság közepette a legnagyobb nyomornak vannak kitéve, ekkor jut eszükbe, hogy mégis csak legjobb otthon. — Hát még ha esetleg oda értek Amerikába. A mellett, hogy odahagyták a kedves családi kört, a megszokott falut, éreznők kell azt is, hogy itt az új világrészben még úgy se élnek, mint odahaza, mert itt se tekintik őket egyebeknek, mint igavonó bar-moknak.

De hát azzal segítünk-e e szomorú állapotot, ha a rendőrség feltartóztatja őket ut-jokban? Korántsem.

Első sorban ki kell pusztítani a lakosság alsóbb osztályában uralkodó roppant nyomort s módot nyújtani azoknak a szegény embereknek, — hogy verejtékes munkájokért cserében tisztességes életmód biztosítsák számukra. Mihelyt az a méltányosság megtörténik, a kivándorlási törekvések nem lesznek nálunk napirenden.

Es ne gondoljuk, hogy csak a feivideki lótság gravitál Amerika felé. — Hanem csak nemrég mutatott rá a napi sajtó arra a szomorú állapotra, mely egy-két dunántúli megye alóbb néposztályában uralkodik, a mely számokat arra kényszerített, hogy vándorbotot vegyenek a kezükbe s Amerikába menjenek — Ezek az emberek pedig született magyarok. Tehát már sóvinista hazafiságból is elejét kell vennünk a továbbfejlehető bajnak.

Ez és a humanitás indított bennünket arra, hogy rámutassunk e már ugyan sokszor szellettett, de még egyszer sem orvosolt társadalmi betegségre. És hisszük, hogy valamikép Franciaországban a viszonyok kedvező alakulása folytán az alsóbb néposztályt semmi sem képes rácsábítani arra, hogy hazáját odahagyva, Amerikában keressen kincset, gazdagságot, úgy nálunk is, ha a nyomort, amennyire lehet, kipusztítják, senkinek se jut majd eszébe, hogy boldogulását e haza földjén kívül keresse.

Mert legyenek bármi ragyogók is azok a kilátások, — melyekkel a messze Amerika kecsgetti szegényebb néposztályunkat, a haza szeretet és az otthonhoz való ragaszkodás mindig nagyobb leend, — mint a gazdagodás.

Csak munka és kenyér legyen. Mihelyt azonban e két tényező hiányzik, okszerűen ki kell veszni az eszményi érzelmek is, és a nyomortól üldözött ember oda megy, ahol az anyagi bajokkal győzedelmesen megküzdeni remél.

Amicus.

Epizod Budavár bevételeiből.

Minden előkészület megvolt téve a vár megrohanására. Létrák előkészítették, honvédek kiszemeltettek, akiket előre küldjenek a vár falra.

Mindenik honvéd az elsővel akart a létrákra menni. A parancsnok visszavezényelte őket. Csak sorra. Lépjének ki a sorból a bányások. Azok leggyakorlottabbak a falakon. — Kiléptek Marton József, Rácz János s velük még vagy 12 szatmármegei bányavideki.

„Ti mentek előre,“ mond a parancsnok. Óvatosan, vigyázva, kémlelve és megfigyelve mindent. Ha öröket, előőröket láttok, jelt adtok s óvatosan észrevétlenül nyomultok tovább teljes csendben.

Aztán kiosztott a parancs. A várban semmihez nyulni nem szabad. A ki egy gombostűnyit érték el elutaladonit, halál fia.

A honvédek megindultak: előre a felsőbányai bányások. A többiek nyomukban. A várat bevették. Egy csapatnak az utja az alaguton túl egy ház előtt vezetett el. Az ajtók nyitva voltak. Benn a szobában kétszál gyertya mellett imádkozott egy összetöpreődött öreg asszony. Nem tudta, mily sors vár rá, készen akart lenni a lelki dolgokkal.

Előtte egy másik asztalon garmadában hevert a sok arany pénz. A hányzor egy-egy honvéd elhaladtán bepillantott, az asszony felnézett az imakönyvből, rámutatott az aranyakra, intvén, hogy vegyen magának belőle. A honvédek megnézték s tovább haladtak.

Az utócsapatall jött egy cigány. Kéjes remegés fogta el, midőn a csillogó pénzeket, a miket eddig csak képezelten ismert, meglátta. Nem tudott ellent állani a vágyának, hisz oly biztatóan intett az öreg asszony, hogy jöjjön, — vegyen belőle.

Szeme káprázott, az érc büvölete vonta.

Belépett, bele markolt a finoman csörgő pénzbe. Akkor eszébe jutott a parancs. — Megrázkodott. Azután kalkulálni kezdte. Ejh, gondolta, ha egy maréknyi veszi el, nem veszem hasznát, mert föbelőnek érte. Ha azonban csak kettőt veszek el, kettőt emlékül, ha föl-jelentenek is, nem lőnek föbe érte, hisz marad ott még annyi, hogy egy tízed részét sem győzi ez a vén asszony életében elkölteni. És két aranyat a zsebébe csuszított, az öreg asszony hálásan pillantott rá, hogy ajándékát nem vette meg.

De a cigány rosszul számított. Jelentést tettek Görgeinek s Görgei nyomban föbőlvette. Ez volt az egyetlen bűnö, a ki a vár bevételénél a parancsot áthágta. Ez is meglátott életével.

A honvédek sajnálták, mert derek, eleven, vig fiu volt. Dehát ilyen volt a katonaregula.

Határidő-naptár.

Január 30. A szürszabó ifjuság bálja a Margit-fürdőben.

Január 31. Az iparos kör bálja a Bikában.

Február 2. Képvisező választás Hajdu-Büször-ményben.

Február 6. A közműves iparosok bálja a Margit-fürdőben.

Február 10. A eszmadia ifjuság bálja a Margit-fürdőben.

Február 20. Ács ifjuság bálja a Margit-fürdőben.

Február 14. A fizetéses tüzoltók bálja a Margit-fürdőben.

Február 20. A kereskedő ifjak önképző egyesületek huszonöt éves jubileuma.

Február 21. Jubiláris táncestély a Bika diszter-mében.

Február 25. Zárkörű tea-estély a Margit-fürdőben.

Február 26. Pinczér ifjuság bálja a Margit-fürdő diszter-mében.

Február 27. Függetlenségi párt bálja a Margit-fürdőben.

Ujdonságok.

* **Vidéki t. elvtársainkat és levelezőinket fölkérjük, hogy a képviselő-választások eredményéről lapunkat, a debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönyét, táviratilag értesíteni sziveskedjenek.**

* **Kis Áron püspök Óvárban.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerület érdemes új püspöke Torday Demeter egykori székhelyét, Óvári közseget tisztelte meg a minap látogatásával. Ez az alkalom mutatja, írja levelezőnk, hogy az egyházkerület hívei mennyire ragaszkodnak új főpapjukhoz, a ki sok jeleskedésével vívta ki szeretetüket. A püspök látogatása ünnepe volt a közönség s részese is volt abban az óvári egyház minden egyes híve. Egész Vetésig ment eléje a bandérium s a fogatok hosszú sora várta a határon. Lelkesült éljenzéssel fogadták az őz főpápszort, a ki a harangok zugása s a nép örömrivalgása közben érkezett a faluba. Szilágyi Kálmán, az egyház főgondnoka üdvözölte itt a mire a püspök meghatottan válaszolt. A püspök tiszteletére fényes lakoma volt azután Szilágyi Kálmán házában, a mikor Széles Pál lelkész mondott felköszöntőt egyháza nevében a vendégre. — Távozása előtt a főpap az odaváló iskolát is meglátogatta, melyet ez alkalomra pompásan feldiszitettek.

* **A kis lutri.** Ki van akasztva a Katz lutris boltja elé a fekete tábla, melyre fehér betűkkel vannak írva a számok, hogy kik nyertek a prágai, kik a lembergi sorsvezésen? — Prágában a 81, 17, 83 számokat, Lembergben pedig a 61, 11, és 36-os számokat húzták ki. Sokan kíváncsiak voltak e számokra, de azért még nagyobb kíváncsisággal vagyunk most e választási napon, mikor meg a húzásokat nem hirdették ki, hogy hát a mi városunk szavazó urnáiból mely számok, a 48 vagy pedig az osztrák 67-es kerül-e ki győztesen? Adna lsten, hogy a 48!

* **A Tisza szobra.** Mint a Magyar Hirlap írja Strobl Alajos szobrász művészként, ki Arany János szobrát is készítte, most a Tisza Kálmán mellszobrát mintázza. Hogy azonban polgártársaink azon téves meggyőződésbe ne essenek, miszerint Tiszának a szobrát a hálás magyar nemzet készítette, sietünk előre is kijelenteni, miszerint a szobor előállítás költségei teljesen az exminiszter elnök zsebéből kerülnek ki. Abból a bizonyos öblösz-ebekből, melyet sajnos mellszoborról lévén szó, a szobrászművész nem örökíthet meg a szobor képén. Tehát az előrelátó Tisza Kálmán már szobrát is említt magának. Mégis csak szép az a nagy hatalom és mód, hogy valaki a maga zsebéből is fedezheti a saját szobra felállítására szükséges költségeket. Lám, lám, annak a szegény Széchenyinek, Deák-nak és még a többi számtalan nagyjainknak, de hogy télt volna ilyesmire szegényeknek. Ő nekik — szegényeknek — a mások filléreiből kellett szobrát emeltetni. Hja a mód, a mód!

* **Faj-baromfi kiállítás.** A földmívelésügyi miniszterium márczius 16-án és a következő napokon Budapestben az állatkertben kiállítást rendez faj-baromfiból. A tenyésztésre alkalmas állatokat a földmívelési miniszterium meg fogja vásárolni, hogy aztán a tenyésztők közt szétossza. Bejelentések márczius 10-ig történhetnek a miniszterium állattenyésztés szakosztályánál.

* **Koszorút az érdemnek!** Az első ker. választáshoz kirendelt század parancsnoka — egy fiatal kapitány, ki csak öt hónap óta van Debreczenben — Tóth Sámuel választási elnök úrnál tisztelegve a választási megelőző napon, bár alig tudta magyarul előadni megbízatását és az elnök szívesen ajánlotta föl, hogy németül beszéljenek — erősen kifejezést adott azon szándékának, hogy ő minden áron magyar nyelven tesz eleget teendőjének. Ha a visszaéléseket ostromozzuk: dicsérettel fel-említettök tartjuk az ily hazafias szellem nyilvánulását. Ezzel párhuzamosan szintén dicsérettel kell megemlékeznünk nt. Tóth Sámuel vál. elnök ur azon tetteről, hogy a kirendelt fegyveres erő parancsnoka utján úgy intézkedett, hogy ne vonuljanak ki a választási helyiség elé, hanem csak maradjanak a laktanyában, a mi bizonyára kedves dolog volt a bakákra nézve.

* **Jogászok táncestélye.** Meghívó. A debreczeni joghallgatók által 1892. Február hó 17-én. Az Arany Bika diszter-mében, Segélyző egyesületük javára rendezendő táncestélyre czimzettel és családját tisztelettel meghívja a rendezőség: Baditz József, Bahunek Elemér, Cielezky Vilmos, ifj. Horthy Gyula, Klobusitzky László, Kovács József, Kun Béla, Lengyel Kálmán, Matolcay Sándor, Öreg Béla, Péchy Géza, Puky Endre, Paraszky Gyula, Sági Lajos, Serly Sándor, ifj. Szendeffy Károly, Szikszay Gyula, Szücs Géza, Tóby Elek, Ujlalussy Dezső, Uzonyi Géza. — Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy: 1 frt. Pályolyjegy: 3 frt. Jegyek előre váltatók: Gyenes Lajos, Szentkirályi Tivadar és ifj. Gyürky Sándor urak üzletében. Felülízetések köszönettel fogadtatnak s hirlaplaj nyugtatványoztatnak.

* **Szállítási adó Ausztriában.** Az a hír, hogy Ausztriában szállítási adót fognak behozni a magyar minta szerint oly czéltól, hogy ellensúlyozzák az áruforgalom bevételi minuszát. Első pillantásra látható, hogy a szállítási adó behozatala csak eltakart arifamemetés lenne.

* **Éljen Kossuth!** Nagy tolongás volt tegnap a fővárosi üllői-uti kaszárnya sorozási helyiségében. 1885. hadköteles volt oda összehívva sorsot húzni, hogy milyen sorrendben kerüljenek a mérték alá, ki legyen a császár, ki legyen a király katonája? Névszerint szólították a fiatal embereket az urnához s épen végeztek az I-betűvel, mikor harsány bang hallatszik a szobában, mely így hall fel: Kossuth Lajos, Ez volt a neve tudgilik az első K-hadkötelesnek. Alig hallották ezt a teremben szorongó ifjak, harsány éljenzésben törtek ki. Szinte megrengett bele a nagy kaszárnya. A sorshoz-bizottságban ülő komoly urak nem haragudtak meg a lelkes hangulatért és talán csendesen mosolyogtak is, mikor Kossuth Lajos sorsot húzva — a közös hadsegere került.

* **A mészáros ifjuság bálja.** Sikertelnek ígérkező bált készülr rendezni a helybeli mészáros ifjuság február 18-án az Arany Bika diszter-mében. A bál iránt városunk polgári osztályában már most is igen nagy az érdeklődés. A mészáros ifjuság derek és valódi magyar tagjai mindent elkövetnek a bál sikerülése érdekében. Mert e bál tulajdonképpen amolyan jubileumi-féle bál, melyet annak a bálnak az emlékére rendeznek, melyben épen kerek 25 esztendővel ezelőtt, mert azóta nem tartottak ilyen bált, olyan jól mulattak azok a derek polgártársaink és polgárményesekünk, kik ott voltak, s kik még akkor fiatal tüzzel jártak ott a csárdást, magyarkeringőt; körmagyart, már tudnillik mikor milyenre húzott a cigány. Hiszük, hogy a jubileum-os-nak nevezhető bál bevételeiből igen sok lesz a tiszta haszon, hiszük, de kívánjuk is ezt, mert a derek mészáros ifjuság a haszonba számítható bevételüket, mind jó tőke nyelvére fogja adni.

* **Hajtó vadászat.** Hej de zajos volt tegnap a Tóth-hegy tája. Megelevenült a pusztá, melyet eddigél csak emberkerülő vad állatok látogattak. A földet borító hó palaston legalább nem embernyomok, de a rókák és nyulacsák szörös lábacskaik csaptak szemmel látható ösvényeket. Imitt egy róka nyom, amott nyul fekvés keresztezi egymást, bizonyágaként, hogy vadak tanyáznak itt. Ma illetőleg tegnap azonban megváltozott a táj. Harsányszavu hajtók nagy seregétől, s némán vigyázó, lövése készen tartott puskájú vadászok csapatjától lett népes az elhagyott pusztá. Szóval a pusztára nehezedő halálos csendet egyszerre pezsgő élet váltotta fel. Az emberi hangoktól elszórt »tapsi füles« nyulacsákak felénk bűtök össze magukat hó agyalkban. Fekve maradtak, míg a hajtó ki nem ugratta a szegény áldozatot a puszkák halálhozó csővé elé. Lövést lövés követett, s a menekülő felben levő nyulacsákak halálos reből vérezve rogytak le a fehér hó takaróra. Egyszerre piros lett az a csepegő vértől, a meleg, piros vértől, melynek látására, még ha egy ártatlan »tapsi füles« vértől is van szó, izgalom fogja el az ember szívét. Huszon-egy nyulat ejtettek el ily módon, két róka pedig szerencsésen megugrott a körből. A nap hőse, banális kifejezés ugyan, de ha már alkalmasabb szavunk nincs rá, nevezzük így, Jóna Dani bátyánk volt, ki ezáltal fényesen bebizonyította, hogy nemcsak bakot, de nyulat is tud löni. A vadászaton jelen voltak még a következő vadász urak: Simonffy Gyula alezredes, Antalovics Gyula, Tóth Kálmán, Fű-

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot január hó 10-től január 23-ig bejáról a földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a következő volt: Az időjárás országwide télies jellegű, havazott csekély kivétellel mindenütt néhány nap óta a vetéseket kisebb-nagyobb mérvben hó borítja, a vetéseket egyes erdélyi vármegyékben, a Tisza-Maros szögének nagy részében és itt-ott Bács-Bodrog vármegyében is leginkább a Tisza mentén. A hideg időjárás miatt a hó nélkül álló gabonaneműek szenvednek ugyan, általában véve azonban meglehetősen jól telelnek. A gazdasági munkálatok közül leginkább a jég, fa és trágyahordás van napirenden. Takarmányművekben nincsen hiány, ellenben szalmahányról szórványosan panaszkodnak, főleg a Duna jobb partján. — Takarmányrepa sok helyen rothad, a burgonya helyével-közéssel szintén romlik. Férgek és egerek szórványosan még midig kárt okoznak.

Közbányai cserésszámok

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 26.
 a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (párónkint 300—400 klgon felüli súlyban) 44.—45.— 2) Öreg közép (párónkint 300—400 klg-súlyban) 43.—44.— 3) Fialat nehéz (párónkint 320 klgon felüli súlyban) 46.—46.50 4) Fialat közép (párónkint 251—320 klg, súlyban) 45.—46.— 5) Fialat könnyű (párónkint 250 klgig terjedő súlyban) 42.—44.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (párónkint 280 klgon felüli súlyban) 43.—44.— 7) Közép (párónkint 220—280 klg, súlyban) 42.—43.50 8) Könnyű (párónkint 220 klgig terjedő súlyban) 40.—41.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (párónkint 260 klgon felüli súlyban) 43.—44.— 10) Közép (párónkint 220—260 klg, súlyban) 42.—43.— 11) Könnyű (párónkint 220 klgig terjedő súlyban) 40.—41.— Sertés létszám: január 25. napján volt készlet 132,661 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés 14.— 16.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 3309 drb.

Budapesti gabonatözsde. Január 27-én. Buza tavaszra 10.57 pénz 10.59 áru, őszre 9.45 pénz, 9.47 áru. — Tengeri 1892 máj.— jun. 5.60 pénz, 5.62 áru. Zab tavaszra 6.18 pénz, 6.20 áru, őszre — pénz, — áru. — Káposztarepce aug.—szept. 13.55 pénz, 13.65 áru.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
 Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Eladó tanyák.

Az elepi pusztán két tanyya, mely véggel egymásra nyulik, s 22 nyilas, örök áron eladó.

Értekezhetni ezekről kis-hatvan-uteza 1420. sz. háznál **Csobán Istvánnal.**

(30.)

3—3.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN.

Ajánl

petroleumot

(tisztá nem gyulékony)

liter számra . 16, 18 és 20 kr,
 császárolajat 26 „
 király olajat 30 „

továbbá:

MAGYAR- és FRANCZIA-COGNACOT.

Cuba, Jamaica- és Ananás-rumot,
 Pecco, Mandarin, Császár, melang Souchong

TEÁT, (3.) 4—

TEA-SÜTEMÉNYEKET,
 déli gyümölcsöt,

legfinomabb czukrot, kávét, csokoládét

és minden fűszerszakmába tartozó árukat
 a legjutányosabb napi áron.

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra

BÁLI SZÖVETEK,

szines selymek,

FRANCZIA VOILE-OK,

atlasz, satin és batisztkok,

továbbá: LEGYEZŐK, VIRÁGOK, CSIPKÉK,

báli belépők,

melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

(8.)

—19.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujjonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czegléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becses tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkivántató

ércz, fa és mindennemű behuzott, egyszerű és diszes koporsók, halotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörökvésem leend mindig a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Huzzállítást minden irányban.

Ércz, má, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy a nélkül — a kívánalmihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását: hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1892. január hó.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY

(7.)

4.

Magyar általános kőszén bányá részvénytársulat.

Ajánlja a t. malom-, szeszgyár- és cséplőgép-tulajdonos uraknak, valamint szobafűtésre legjobb minőségű

czenterit és királdi

vegyes-, akna- és darabos-szenét

egész kocsirakományokban minden állomásra szállítva. Megrendelések intézendők

a magyar általános kőszénbánya részvénytársulathoz
 Budapest, V., vácsi körút 46.

Képviselők, kik e szakmában jártasak, kerestetnek. Ajánlatok az igazgatóságához nyújtandók be.

(33.)

2—15.

„DEBRECZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj uteza 1702. számú Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, báli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb

a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb, és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” és a „JOGI HETILAP” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. **Hirdetések a Debreczen** cz. lapban a legjutányosabb árakon közölletnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.